

УМЕТИЧКА КОЛОНЈА „ВАКАР“ БОР 1990.

УМЕТИЧКА КОЛОНЈА „ВАКАР“ БОР 1990.

УМЕТИЧКА КОЛОНЈА „ВАКАР“ БОР 1990.

МУЗЕЈ РУДАРСТВА И МЕТАЛУРГИЈЕ БОР У БОРУ ДП. ТИР-БОР

Stvaralaštvo i nastajanje umetničkih dela u likovnim kolonijama po pravilu izaziva sumnju: koliko je umetnik spremjan da radi u zajednici sa drugima, koliko je spremjan da prihvati tudi sud o realizaciji ideje, najzad, kako reaguje na prisustvo tudeg dela, pitanja su koja od slučaja do slučaja traže odgovor. Ne retko se umetnici vrata i od zajedničkog rada ponese samo uspomene. Svakako, ima i u tome odredene vrednosti - umetnik je sakupljač i retko zaboravlja ali sama zamisao o nastajanju dela u zajedničkom radu otpada. Na kraju, postoje umetnici koji bez tišine i usamljenosti jednostavno ne mogu. Sve pobrojano dovodi u sumnju rad u likovnim kolonijama. I nikakvo čudo što ih u inostranstvu ima zanemarljivo malo. Ali, specifičnost naše sredine, dugogodišnji način finansiranja u kulturi, mecenatstvo udruženog rada, loši uslovi umetnika za rad, unose nove elemente kojih drugde nema, ili ih ima u maloj meri. Navika da se umetnici druže takođe je važna činjenica koju ne smemo zanemariti. I kada uzmemu u obzir argumente za, dolazimo u situaciju da konstatujemo kako se u nas bez likovnih kolonija jednostavno ne može. I to postaje naše specifično obeležje.

Iako je iz godinu u godinu ekonomска situacija u nas komplikovana, postaje zamršena, a velika preduzeća, industrijski giganti zalijuljani i onespokojeni, u Boru se ne odustaje od zamisli koja traje već šest godina, ako ne računamo i godinu priprema. Iako je u pitanju finansijer, gigant svetskih razmera, koji ima razumevanja i daje punu podršku, problema uvek ima. No, njihovo rešavanje i prevaziđenje spada u deo „šarma“ kolonije „Bakar“ i iz godine u godinu svodi se na meru koja je u domenu prihvatljivog. Kao posledica toga je nastala zbirka u kojoj stotinak dela pedeset autora predstavlja presek savremene jugoslovenske skulpture najnovijeg doba. Došlo se do faze kada je otvaranje galerije sa stalnom postavkom nešto što je neophodno i što će Boru dati specifično obeležje. Jedinstvenost ovakve zbirke daleko premaša granice Jugoslavije i mislim da je trenutno, a verovatno i za dugi niz godina, najbolji pokazatelj vrednosti u našoj skulpturi. Zbirka je više od puke informacije i takva slovi kao jedinstveni muzej umetnosti danas. I nikakvo čudo što iz dana u dan raste interesovanje da mnoge sredine vide i druže se neko vreme sa delima koja su nastala u Boru. Najzad, veliko interesovanje umetnika da uzmu učešće u radu kolonije pokazatelj je svoje vrste. A kako je interesovanje prešlo granice Jugoslavije sve postaje mnogo jasnije.

U toku je druga faza osvajanja grada skulpturom: njen izlazak i dolazak na trgove i pijace grada. I to se dogada pa će, nadam se, u najskorije vreme ovaj deo Evrope dobiti jako uporište umetničkog mišljenja. No, valja imati strpljenje i nastaviti sa započetim još dugi niz godina. Vreme koje nastupa ima isto toliko potrebu za humanim i estetskim mišljenjem kao i bilo koje drugo. Jednostavno treba generacijama koje dolaze omogućiti da žive u prostoru u kojem se sve ne svodi na osnovnu egzistenciju već ima i plemenitije sadržaje.

Iskustvo je pokazalo da istovremeno u koloniji velik broj umetnika nemaju da radi jer je u pitanju tehnološki proces u kojem ima nekoliko faz i sve one zahtevaju vreme i prostor. Potrebne uslove. Zato je uvreženo mišljenje da pet do sedam umetnika predstavljaju pravu meru. Tako je bilo i ove godine i izložba će najbolje pokazati da je to opravdano. Pet

umetnika izvan borske sredine i dva domaćina ostvarili su dvadesetak dela od kojih je izloženo ono što je ostavština za budućnost. Jasno je odmah da su u pitanju umetnici različitih orientacija, ali misao o umetničkom ima sve odlike savremenog duha pa je to zajedništvo što osmišljava i daje određenu obojenost, opredeljenje.

Umetnica iz Ljubljane, Mojca Smerdu neguje najplemenitije tekovine skulpture oblika: delo na posmatrača ostavlja utisak svojom ukupnošću pri čemu materijal samo ističe fenomen skulpture. Misao o ambijentalnosti i „urbanosti“ izražena je u triptihu, dok ptica, svedenošću ima drugi koren: u stilizaciji. Ipak, ovom drugom delu umetnica je udahula šarm i veština pa je pred nama ostvarenje koje svojom jednostavnosću pleni.

Bata Marjanov, umetnik iz Frankfurta na Majni, Srbin iz Like, sačuvao je internacionalnost kojoj i bukvalno pripada. Bivši stanovnik Rumunije, sada „Nemac“, stvaralaštvo spada u stil i opredeljenje koje od skulpture zahteva nešto više no što je lepotu oblika. Unutar misli o telu javlja se i slikarska orientacija: intervencije po površini što delu daje unutrašnju dinamiku i unosi simbolikom nemir kod posmatrača. Izlaženje „linije“ koja će zatvoriti oblike takođe ima određenu „crtačku“ dimenziju pa je delo time složenije, a veština umetnika izraženija.

Slavoljub Caja Radojić spada u sam vrh jugoslovenske skulpture. Već dvadesetak godina njegovo delo pleni izrazitom duhovitošću rešenja kompozicija, direktnošću misli i jednom vrstom humoru koji iz bezazlenosti ima ironični sloj. A kako je većito prisustvo pitanja koliko reljef uspeva da se nametne u odnosu na klasičnost skulpture, dakle otigrnute i izložene „sa svih strana“ to njegovo delo ima i odlike permanentne diskusije. I ovog puta to nije izostalo a, neka ostvarenja pokazuju da se umetnik upušta i u drugu vrstu orientacije: u graditeljsko. U svakom slučaju skulpture Slavoljuba Caje Radojića zahtevaju svu pažnju i spremnost da se posmatrač upusti u analizu nečeg što lako može da izmakne opciji i da se tako „sačuva“ u svoj svojost.

Sava Halugin je skulptor koji unosi simboliku u „prizore“. Njegove skulpture su i oblik-celina za sebe i zagonetka otigrnuta iz svog prirodnog miljea i ovekovećena u bronzi za uvek. U tome ima narativnog, ali je likovnost tu da svaku zabunu spreči. Ove godine je u znaku „spicastog i oblog“, dakle u onom domenu kada skulptura teži da dinamikom odnosa, onih osnovnih, postane svet za sebe. Ni „ko stvar.“

Tomislav Todorović nastavlja oblikovanje svojih „dragih“: njegove životinje poređljupnosti, imaju i sposobnost da bez ikakve asocijativnosti opstanu same za sebe. Unutar dela postoji naboј koji jednostavno „otima“ delo iz mrtvila stvari. Iz godine u godinu zrelost ovog umetnika postaje nešto nezaobilazno u najširim umetničkim razmerama.

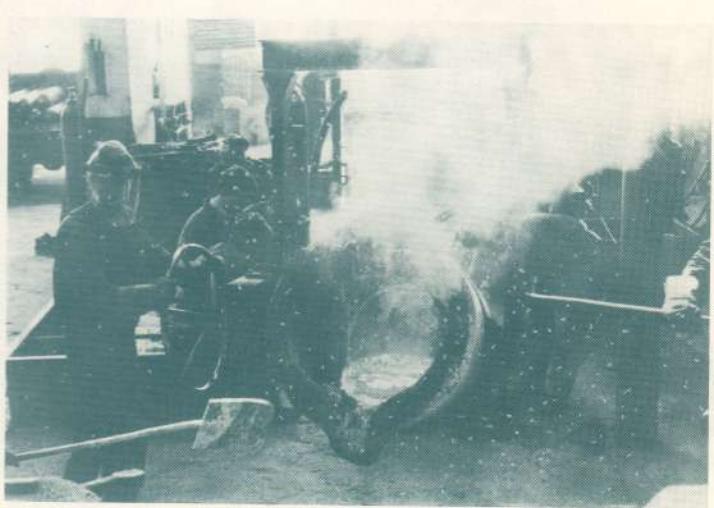
Dva domaća umetnika, različita po orientaciji, samo doprinose da ovogodišnji saziv dobije na vrednosti. Bratislav Petrović je bliži istraživanju oblika i volumena skulpture tražeći tu uporišta za estetsku simboliku, dok je Muhamed Subašić prijemčiviji za klasične forme izražavanja: torzo i, portret. No, to nikako ne znači da je njegovo delo izvan proseka savremene umetnosti.

MUZEJ RUDARSTVA I METALURGIJE BOR DP TOPIONICA I RAFINACIJA BAKRA BOR

UPRAVNI ODBOR
MILORAD ĆIRKOVIĆ, Predsednik
TOMISLAV PAJIĆ
VELIMIR MILOJKOVIĆ
JULIJANA TOŠIĆ-MAJKIĆ
SLAVIŠA SPASIĆ
BRATISLAV ILIĆ
STOJČEVSKI DONČA
BRATISLAV PETROVIĆ
DUŠAN KABIĆ

UMETNIČKI SAVET
BRATISLAV LJUBIŠIĆ
SAVA STEPANOV
NIKOLA KUSOVAC, Predsednik
ILIJA JANKOVIĆ
SLAVIŠA SPASIĆ

Bratislav Petrović
Akademski slikar, Rukovodilac Likovne kolonije „Bakar”,
kustos umetničke zbirke Muzeja rudarstva i metalurgije u Boru

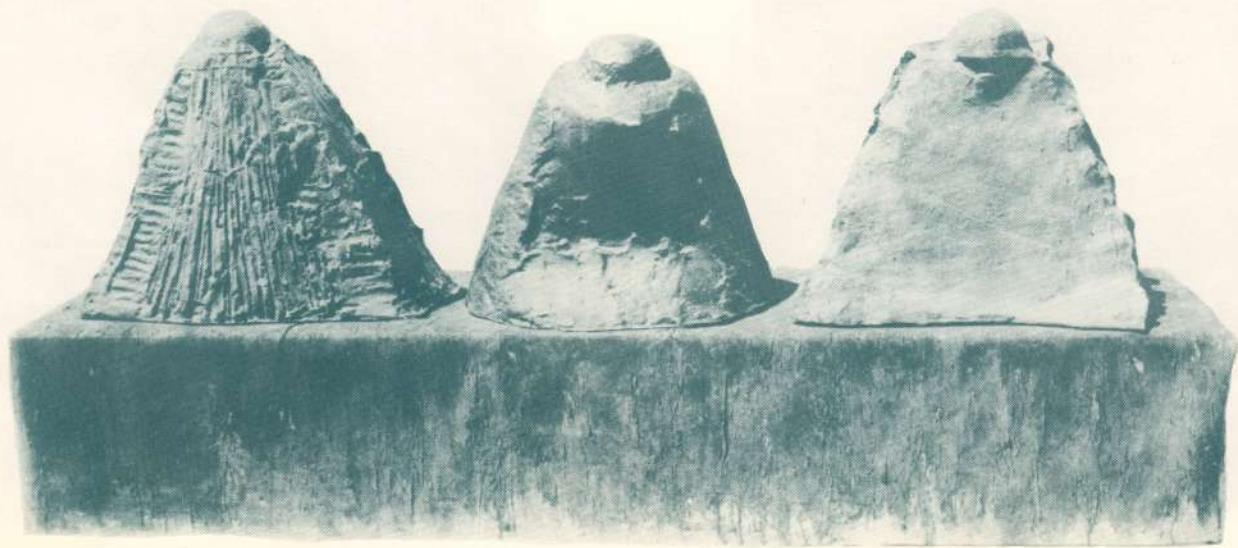
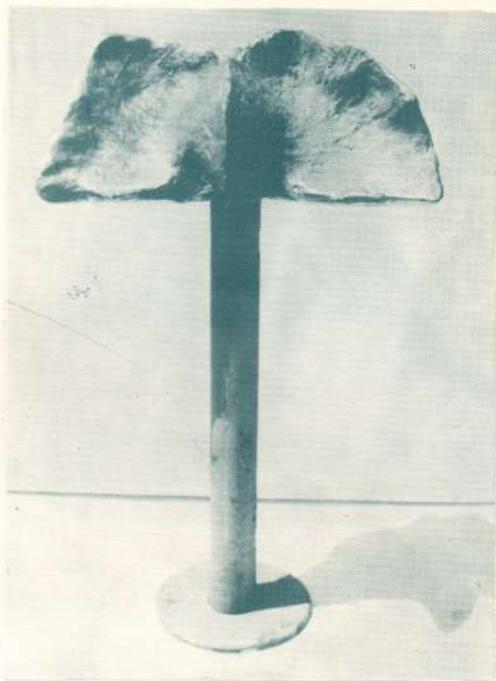
Fotografije VI umetničke kolonije „Bakar“ 1990. izradio Miodrag Popović, radnik Muzeja rudarstva i metalurgije u Boru.

MOJCA SMERDU

Rodena 1951. godine u Ljubljani. Završila Akademiju likovnih umetnosti u Ljubljani 1974. godine. Specijalizovala je skulpturu kod prof. Draga Tršara 1976. god. Samostalne izložbe imala: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Pula, Ribnici, Tržič, Ajdovštini, Kanal na Soči, St. Veit (Austrija). Učestvovala na simpozijumu FORMA VIVA u Mariboru, TERA u Kikindi. Dobitnik nagrade Sedam sekretara SKOJ-a Zagreb, Nagrada na Jugoslovenskom bijenalu male plastike u Murskoj Soboti i priznanje na izložbi jugoslovenske skulpture u Pančevu. Najvažnije međunarodne izložbe u inostranstvu Trijenale male plastike u Budimpešti, izložba u Padovi.

Naziv dela:
1. PTICA
2. TRIPTHI

SLAVOLJUB CAJA RADOJČIĆ

Roden je 1942. godine u Beogradu, gde je diplomirao na Akademiji likovnih umetnosti i završio postdiplomske studije 1967. godine. Redovni je profesor na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu. Živi i radi u Beogradu

Naziv dela:

1. MASON
2. RUDAR
3. PTICA

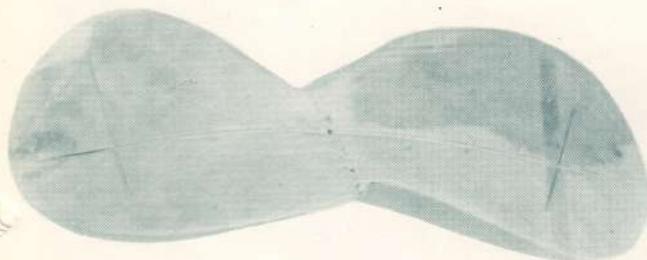
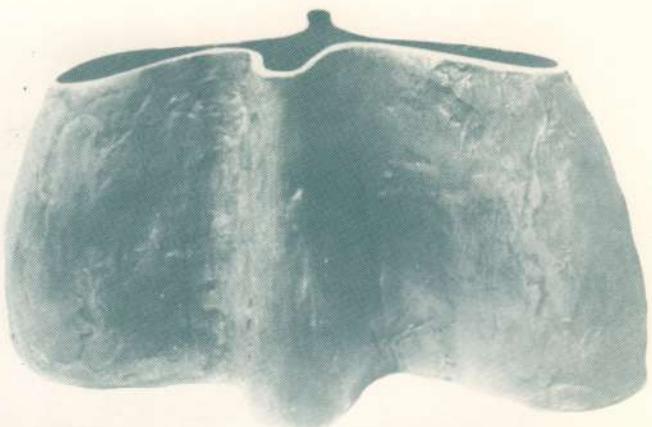

BATA MARIANOV

Roden je 1943. godine u Temišvaru. Završio slikarsku Akademiju u Bukureštu 1970. godine. Samostalno izlaže od 1969. godine. Radovi mu se nalaze u društvenim i privatnim zbirkama u Rumuniji, Jugoslaviji, Italiji, Nemačkoj, Francuskoj, Kanadi, S.A.D. Danas živi i radi u Frankfurtu na Majni, SR Nemačka.

Naziv dela:

1. FORMA I
2. FORMA II
3. OBLIK I

SAVA HALUGIN

Roden 17. IV 1946. godine. Završio Akademiju likovnih umetnosti i postdiplomske studije u Beogradu. Živi i radi u Beogradu. Sopoćanska 9.

Naziv dela:

1. „Gnezdo”, bronza, livenje u vosku.
2. „Svinja”, bronza, livenje u vosku.

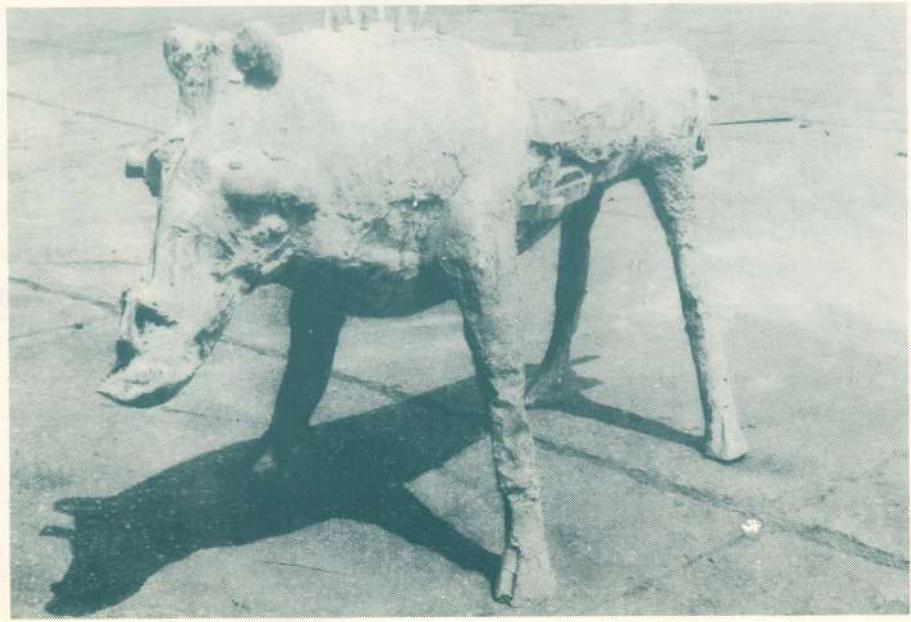
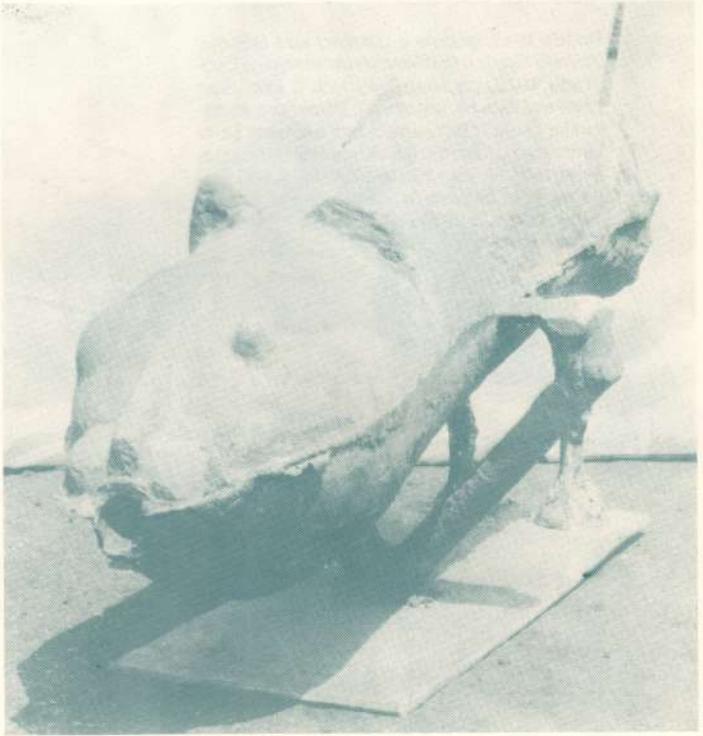

TOMISLAV TODOROVIĆ

Roden 1948. godine u Sibnici kod Kraljeva.
Završio Akademiju likovnih umetnosti u Beo-
gradu 1972. god. Postdiplomske studije
1974. godine kod prof. Aleksandra Zarina,
Vojna Stoića i Jovana Kratochvila. Živi i radi u
Beogradu, II Bulevar 55/43, Novi Beograd,
tel: 011-130-293. Šest godina uspešno radi
u Likovnoj koloniji „Bakar“.

Naziv dela:

1. VEPAR
2. MAČAK I
3. MAČAK II

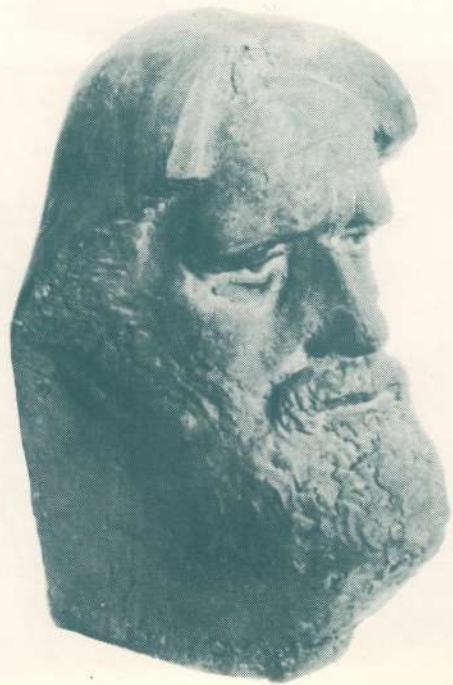

MUHAMED SUBAŠIĆ

Roden 1942. godine u Lukavici kod Doboja. Završio Akademiju likovnih umetnosti u Beogradu 1972. godine. Živi i radi u Boru kao profesor likovne umetnosti Rudarsko-metallurške škole u Boru (po novoj školskoj šemi verovatno u Gimnaziji). Adresa: Banjsko polje, zgrada IV, stan 20., tel: 030-77-455. Grupne izložbe, Likovna kolonija „Bakar“ u Boru 1985. god. „Grupa 9-plus“ 1986. god. Bor, Krezo Francuska 1987. god.

Naziv dela:

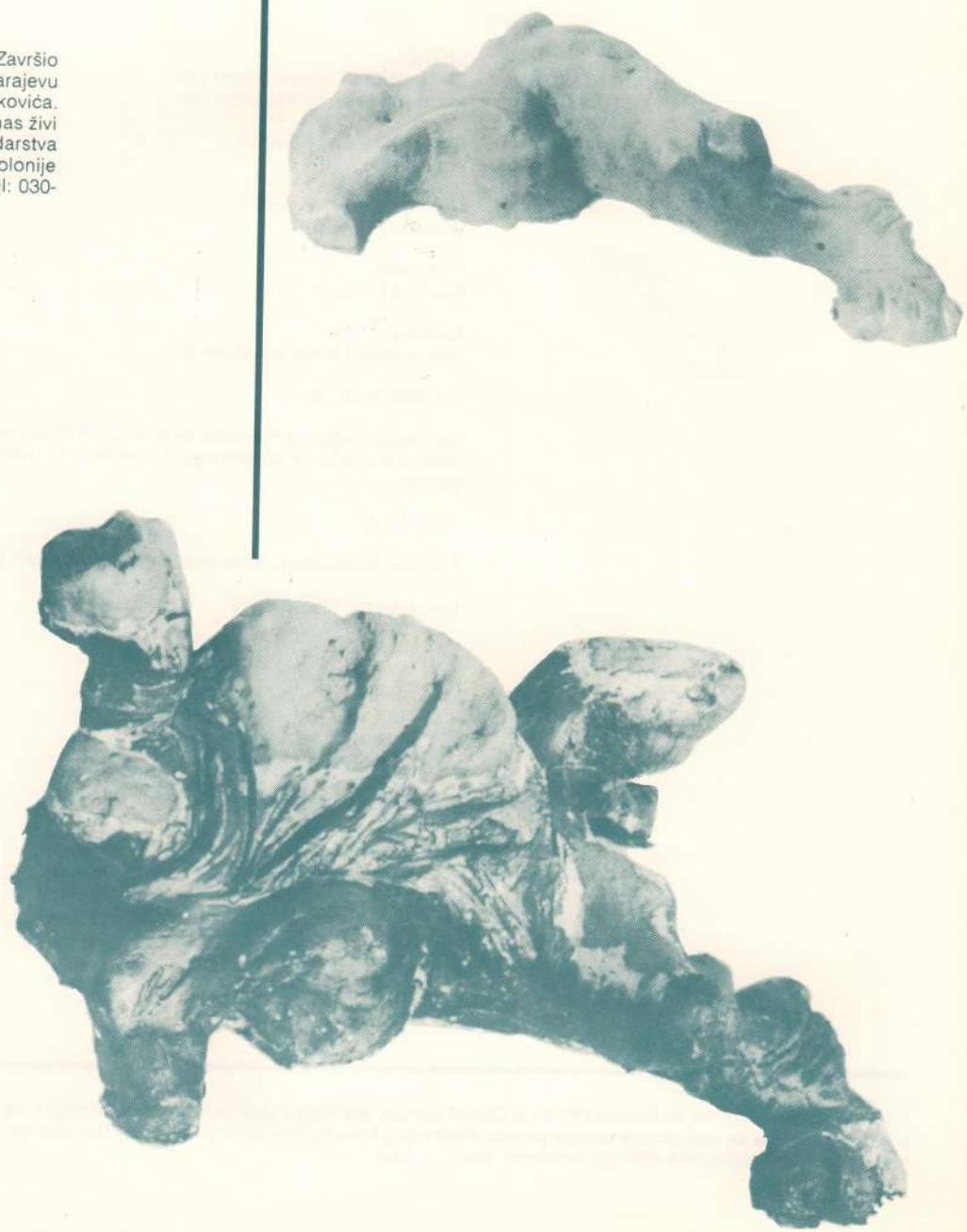
1. AUTOPORTRET
2. TORZO

BRATISLAV PETROVIĆ

Roden 1959. godine u Beogradu. Završio Akademiju likovnih umetnosti u Sarajevu 1985. godine u klasi prof. Milivoja Unkovića. Član je ULUS-a od 1985. godine. Danas živi i radi u Boru kao kustos u Muzeju rудarstva i metalurgije i rukovodilac Likovne kolonije „Bakar“. Adresa: IX Brigada 11/13., tel: 030-34-017.

Naziv dela:
1. TORZO
2. AKT

Izdavači:
DP Topionica i rafinacija bakra Bor
Muzej rudarstva i metalurgije Bor

Glavni i odgovorni urednik
Ilija Janković

Likovna i tehnička oprema
Bratislav Petrović

Fotografija
Miodrag Popović

Korektori
Stojna Ristić i Milka Vukašinović

YU ISBN 71165/3

Na osnovu mišljenja Komiteta za kulturu SR Srbije br. 413-980/06 ovo izdanje je oslobođeno osnovnog i posebnog Republičkog poreza na promet.

Tiraž: 1000

Štampa: Štamparsko-izdavačko preduzeće „Bakar“ Bor

Bor, avgusta 1990. godine

Posebno se zahvaljujemo radnicima DP TIR-a, OOURLivnica, odeljenje Fazonskih odlivaka. Osoblju hotela „Evropa“ u Boru. ŠRIF-u i svim radnim ljudima u Boru i van Bora sa dobrim namerama prema umetničkoj koloniji, koji su doprineli uspešno obavljenom poslu šeste Likovne kolonije „Bakar“, kao i radnicima Štamparsko-izdavačkog preduzeća „Bakar“ u Boru.